

בבית המשפט העליון

רע"א 183/20

לפני: כבוד השופטת י" וילנר

המבקשת: אורית גרון

נ ג ד

המשיבים: 1. אייל גנץ
2. דוד גולדבלט-לוי (מנהל מיוחד)
3. כונס הנכסים הרשמי

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בפש"ר 42116-12-17 מיום 8.12.2019, שניתנה על-ידי כב' השופט ע' מאור

בשם המבקשת: עו"ד שרית פשלי

בשם המשיב 1: עו"ד רועי אשכרי

בשם המשיב 2: בעצמו

בשם המשיב 3: עו"ד רועי נירון

פסק-דין

1. בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט ע' מאור) בפש"ר 42116-12-17 מיום 8.12.2019, בגדרה נקבע כי יש לראות בתשלומי מזונות קצובים (במסגרת הליך פשיטת הרגל) אשר העביר המשיב 1 (להלן: המשיב) לידי המבקשת, היא אם שני ילדיו הקטינים, כתשלום מזונות מכוח פסק דין של בית המשפט לענייני משפחה. משכך, נקבע כי אף לאחר שיינתן למשיב הפטר, לא ניתן יהיה לגבות הימנו את ההפרש בין סכום המזונות שהוקצב כאמור לבין הסכום שנפסק על ידי בית המשפט לענייני משפחה.

2. בקשת רשות הערעור שלפניי הוגשה ביום 8.1.2020, ובה העלתה המבקשת טענות שונות נגד החלטת בית המשפט המחוזי, אשר לא ראיתי לפרטן נוכח ההתפתחות שתואר מיד בסמוך.

3. כחודש ומחצה לאחר הגשתה של הבקשה דנן ניתן פסק דינו של בית משפט זה בבע"מ 2255/19 פלוני נ' פלונית (23.2.2020). בפסק דין זה נקבע כי הקצבת מזונות במסגרת הליך פשיטת הרגל מכוח סעיף 128 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980 (להלן: הפקודה) אינה מפחיתה את סכום המזונות אשר נפסק על-ידי בית המשפט לענייני משפחה או הערכאה הדתית המוסמכת לכך. על רקע זה, נקבע כי "עם ביטולה של הקצבת המזונות (ככלל, בתום הליך פשיטת הרגל) רשאים זכאי המזונות לגבות מן החייב את ההפרש שבין סכום המזונות שהוקצב להם לבין הסכום הפסוק" (ראו: שם, בפסקה 33 לחוות דעתי, אליה הצטרפו השופטים י' עמית וד' מין).

בתוך כך, צוין בעניין פלוני כי לשונו של סעיף 128 לפקודה מלמדת שהסמכות לקבוע את סכום המזונות אשר מחויב הורה לשלם לילדיו, ואף לשנותו, נתונה לבית המשפט לענייני משפחה בלבד או לערכאה הדתית המוסמכת, בעוד ש"סעיף 128 לפקודה מסמיך את בית המשפט של פשיטת רגל אך 'להקציב' לזכאי המזונות 'סכומי כסף' אשר ישמשו למחייתם בתקופה בה מצוי החייב בהליך פשיטת רגל – וזאת, למעשה, 'על חשבון' חוב המזונות הפסוק" (ראו: שם, בפסקה 24 לחוות דעתי). עוד צוין שם כי ברי ש"בנסיבות המצדיקות זאת, פתוחה בפני החייב הדרך לפנות אל בית המשפט לענייני משפחה בבקשה להפחתת המזונות שהושתו עליו, כאמור בסעיף 13(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), התשי"ט-1959" (ראו: שם). כמו כן, נקבע כי הפרשנות הלשונית המתוארת לעיל מתיישבת אף עם תכליתו הסובייקטיבית של סעיף 128 לפקודה, וכי אין בתכליתו השיקומית של הליך פשיטת הרגל כדי לשנות מן המסקנות האמורות, שכן "ככלל, במאזן שבין שיקום החייב לבין חובתו המוסרית והסוציאלית לשלם מזונות לילדיו, מבכרת פקודת פשיטת הרגל את חובת תשלום המזונות" (ראו: שם, בפסקאות 27-34 לחוות דעתי).

4. בעקבות פסק הדין שניתן בעניין פלוני כאמור הודיע הנאמן על נכסי המשיב, הוא המשיב 2, כי הוא מותיר את ההכרעה בבקשה דנן לשיקול דעתו של בית המשפט, והמשיב 3 – כונס הנכסים הרשמי, טען בתשובתו כי יש לקבל את הבקשה.

5. לעומת זאת, טוען המשיב כי יש לדחות את בקשת רשות הערעור. לטענתו, חרף הקביעות בעניין פלוני, יש להותיר בידי בית המשפט של פשיטת הרגל שיקול דעת לקבוע כי "במקרים מיוחדים" כדוגמת המקרה דנן, אין מקום להתיר לזכאי מזונות לגבות מן החייב את ההפרש שבין סכום המזונות המוקצב לבין סכום המזונות הפסוק. בין היתר, נטען כי שלילה גורפת של שיקול הדעת האמור עלולה להוביל לאי-צדק ולגרום עוול

לחייבים רבים; כי ישנם מקרים בהם לא תצמח לחייב כל תועלת מפנייה לערכאה אשר פסקה את חוב המזונות בבקשת הפחתה, אף אם מצבו הכלכלי קשה; וכי אין מקום להשוואה בין עניינו של המשיב לבין נסיבות המקרה אשר נדון בעניין פלוני.

6. לאחר העיון בבקשת רשות הערעור ובתשובות לה, ולאחר שנתתי לצדדים הזדמנות לטעון בעניין החלטה של תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, ושוכנעתי כי לא תיפגענה זכויותיהם כבעלי דין אם אנהג בהתאם לאמור בתקנה זו, החלטתי לדון בבקשה דנן כאילו ניתנה רשות לערער והוגש ערעור על-פיה.

7. דין הערעור להתקבל, וזאת נוכח הקביעות הברורות שבעניין פלוני המתואר לעיל, בו נפסק כאמור כי בית המשפט של פשיטת הרגל כלל אינו מוסמך להפחית את חוב המזונות אשר נפסק בידי הערכאה המוסמכת לכך (להבדיל מלהקציב מזונות באופן זמני). ממילא, בשל היעדר הסמכות כאמור, אף אין מקום להעניק לבית המשפט של פשיטת הרגל שיקול דעת לקבוע "במקרים מיוחדים", כדברי המשיב, כי בתום הקצבת המזונות הזכאים לא יורשו לגבות מן החייב את ההפרש שבין סכום המזונות המוקצב לבין סכום המזונות הפסוק, ובכך לקבוע, הלכה למעשה, כי תשלום על-פי הקצבת מזונות (ומכוח החלטת בית המשפט של פשיטת הרגל) ייחשב כתשלום של חוב המזונות הפסוק (אשר נקבע בידי בית המשפט לענייני משפחה או הערכאה הדתית המוסמכת).

8. נוכח האמור, יש לקבל את הערעור ולבטל את החלטת בית המשפט המחוזי מושא הבקשה דנן, שכן זו אינה עולה בקנה אחד עם הפרשנות הלשונית והתכליתית הנלמדת, כאמור, מפסק הדין בעניין פלוני, ועם יתר הקביעות שבפסק דין זה.

9. אשר על כן, הערעור מתקבל.

בנסיבות העניין, ואך לפנים משורת הדין, לא ייעשה צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ז בניסן התש"ף (21.4.2020).

ש ו פ ט ת